

FOTO: STIPAN BALATINAC

6. stranica

Sjećanje na biskupa Ivana Antunovića u Kalači

Dvojezična maturalna svjedodžba

4. – 5. stranica

Biciklistička turneja

12. stranica

Zlatomašnik dr. Anton Kolić

11. stranica

Komentar

Reci NE plastici

Greenpeace Mađarske skreće pozornost na plastično onečišćenje s velikim kitovima od plastičnih otpada u Budimpešti. Prvi su dan bili postavljeni ispred zgrade Parlamenta, potom na Deákovu trgu. Akcija se odvijala u sklopu kralice „Srpanj bez plastike“, što je dobra prilika da se plastici zajednički kaže NE. Ali organizacija tvrdi da to nije dovoljno, odanost političara i tvrtka također je potrebna kako bi se uklonilo plastično onečišćenje, koje uništava morsku floru i faunu. Prema Greenpeaceovoj najavi, godišnje proizvedemo 300 milijuna tona plastike, od čega je polovina koja često se upotrebljava samo 1-2 minute, ali stotine godina nisu dovoljne da ih razgrade. Život oceana uništava veličina smeća do 27 puta veća od površine Mađarske. Onečišćenost mora već je jedan od najvećih ekoloških problema u svijetu, i prema riječima aktivista, katastrofalno raste. Nastavimo li sadašnjim tempom, do 2050. u moru će biti, po težini, više plastike nego riba. Plastika se pokazala kao jeftin i svestran materijal, koji ga je učinio idealnim za različite namjene. Ali ona je i stvorila tzv. „jednokratni“ način života, u kojem je polovina plastike za jednokratnu uporabu. Prema pojedinim podacima, u svijetu se godišnje proizvede 300 milijuna tona plastike, a tijekom protekla dva desetljeća emisije su nadmašile prošlo stoljeće. Čak ni znanstvenici nisu sigurni kada će se ona razgraditi, većina njih procjenjuje da je potrebno 400 – 500 godina da se tijekom završi, ali to može biti i više. Također šokantna je vijest da u minuti prosječno 33 800 plastičnih boca završava u Sredozemnom moru. Biljni i životinjski svijet mora, i morske ptice progutaju plastiku, koja kasnije prouzrokuje njihovu smrt. Ona je već onečistila šezdeset posto od morskih ptica i sto posto morskih kornjača. U mora i oceane plastika stiže putem rijeke. Kozmetički proizvodi također sadrže sitne plastične čestice. Oni ostaju u vodi i na kraju stižu do oceana. Od te onečišćenosti ni mi ljudi nismo zaštićeni. Naime, tjedno možemo pojesti pet grama plastike, slikovito rečeno: jednu bankovnu karticu. Od 2000. godine do danas svijet je proizveo toliko plastike koliko prethodnih godina sveukupno. Zbog toga reci NE plastici ne samo u srpnju nego za cijeli život. *Kristina*

Glasnikov tjedan

Mađarska i Italija 5. srpnja potpisale su sporazum. Kako su naznačeno konferenciji za tisak izjavili talijanski ministar unutarnjih poslova Matteo Salvini i mađarski ministar vanjskih poslova i gospodarstva Péter Szijjártó, Mađarska je kupila 32 hektara zemljišta uz moršku obalu u tršćanskoj luci, u dužini od 300 metara. Za to je dobila ustupak, koncesiju na šezdeset godina, a platila je za to 31 milijun eura. Na tom se zemljištu planira infrastrukturno ulaganje vrijedno 100 milijuna eura.

Salvini, donosi MTI, kazao je da Mađarska otvara luku u znaku razvoja i kako će to pomoći jačanju talijanskoga gospodarstva. Razgovaralo se i o projektima na polju energetike, poljoprivrede i prehrambene industrije te o zajedničkoj obrani. Salvini reče da je 5. srpnja nazvao slovenskog i hrvatskog ministra unutarnjih poslova jer žele otvorenu luku, s otvorenim granicama, koje jačaju gospodarstvo.

Uz riječku i koparsku, Trst je najveća luka na Jadranu. Lani je mađarska vlada odustala od Kopra i okrenula se Trstu i tamošnjoj luci, kojom upravlja lučka uprava, a lučka se infrastruktura dugoročnim koncesijama daje u najam. Srednju Europu s jadranskim lukama veže pruga Divača – Kopar, nizinska pruga od Zagreba prema Rijeci. Kineskim je ulagačima Trst sve zanimljiviji. Mađarska je bila spremna financijski sudjelovati u projektu izgradnje pruge prema Kopru, u zamjenu za jačanje položaja mađarskih tvrtka u koparskoj luci, s ugovorom o dugoročnom najmu zemljišta i sudjelovanje mađarskih tvrtka u izgradnji. Krajem prošle godine napustila se ta zamisao. Mađarska će gradnjom luke u Trstu dobiti izlaz na

otvoreno more u najvećoj luci nekadašnje Austro-Ugarske Monarhije, stvoriti bescarinsku zonu za svoje privrednike. Naime, planira se kako bi mađarska poduzeća dio svog izvoza obavila pomorskim putem, tako se planira godišnji utovar i istovar tereta oko dva milijuna tona ili 78 tisuća kontejnera. Kako kaže Szijjártó, Mađarska i Italija snažni su strateški partneri i na političkom i na gospodarskom polju, te je ovaj ugovor o izgradnji luke u Trstu jedan od najvažnijih ugovora koji je mađarska vlada sklopila posljednjih godina. Szijjártó je naglasio da je Italija peti najveći vanjskotrgovinski partner Mađarske i peti najveći ulagač u Mađarskoj. Stvorit će se infrastruktura koja će omogućiti mađarskim privrednicima da u roku od dvadeset i četiri sata cestom ili željeznicom dođu do tršćanske luke, što će ubrzati prekooceansku trgovinu Mađarske. Zainteresirana je i Poljska, čija zrakoplovna kompanija

u Budimpešti ima jednu od svojih baza te planira uspostaviti izravnu liniju između Budimpešte i Seula. Szijjártó je potkraj lipnja kazao da je u interesu Mađarske jačanje logističke konkurentnosti u odnosu na zapadnu Europu, kroz četiri područja: razvijanje infrastrukture u smjeru sjever – jug, povećanje broja prekograničnih cestovnih i željezničkih veza, izgradnja brzih pruga, te korištenje prednosti kineskih poduzetnosti i njihovu zainteresiranost za euroazijske trgovinske zone. Stoga podupiru crtu Via Karpatia, koja srednju Europu dijeli po crti sjever – jug i povezuje Litvu s Grčkom, povezivanje autocestom smjera Košice – Miskolc – Debrecin – Oradea, otvaranje mosta na Dunavu kod Komorana (Komárom), autocesta Budimpešta – Bratislava. Szijjártó je rekao da Mađarska mora iskoristiti trgovinski plan Kine, i omogućiti najbrži prijevoz željeznicom iz grčkih luka prema zapadnoj Europi, stoga je posebno važna izgradnja željezničke linije Budimpešta – Beograd.

**„Mađarska je kupila
32 hektara zemljišta
uz moršku obalu
u tršćanskoj luci,
u dužini od 300 metara.“**

Branka Pavić Blažetin

Regionalni kamp narodnoga plesa i glazbe

Plesne su se radionice odvijale uz živu glazbu.

Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ jest ustanova posvećena očuvanju, održavanju, razvoju i prikazu kulturnih tradicija intelektualne, kulturne baštine hrvatske nacionalnosti. Osigurava sportski prostor za hrvatsku narodnost, koja neprekidnom provedbom svojih zadaća ujedinjuje kulturne smjerove hrvatske nacionalnosti. Centar sudjeluje u proširenju kulturnog i sportskog potencijala hrvatskih naselja. Osnovna je djelatnost istraživanje i promicanje intelektualnih, umjetničkih vrijednosti i bogatstva hrvatskoga jezika, te briga o kulturnim vrijednostima. Uvođenje vrijednosti sveopće, nacionalne i nacionalne kulture. Kulturni centar surađuje s ostalim narodnosnim, državnim i drugim inozemnim kulturnim ustanovama, organizacijama i drugim kulturnim središtima.

Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ tijekom 2019. godine pomoću predanog natječaja na Program Sándora Csoórija organizirao je prvi svoj Regionalni kamp narodnoga plesa i tambure (CSSP-REGIONALIS-2018-0034). Na taj je natječaj ustanova dobila ukupno šest milijuna forinta, koju su potporu potrošili na troškove kampa, smještaj, prijevoz, hranu,

honorar učitelja plesa, glazbe, pjevanja, sporta te na opremu za izvedbu završnog koncerta.

Kamp je organiziran u matičnoj domovini, u Vlašićima na otoku Pagu, od 24. do 29. lipnja, u Kulturnom-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj. Tijekom jednodnevnoga kampa djeca su mogla birati među raznim aktivnostima, osim svakodnevnih sati podučavanja tambure i plesa. Petnaestero polaznika sudjelovalo je tamburaškoj, a petnaestero plesnoj sekciji. Bilo je tako mogućnosti i za kreativne radionice i za učenje i vježbanje hrvatskoga jezika, učenje pjesama i metodike pjevanja tradicionalnih pjesama, koja se strogo veže uz narodnu glazbu, folklor,

Tamburaška sekcija, prijedpodnevni sat instrumentalne glazbe

tradiciju. Cilj je kampa bio da djeca preko cijelog dana mogu imati prigode za razne aktivnosti. Glazbala su podučavali poznati i istaknuti stručnjaci glazbene kulture Hrvata u Mađarskoj, Zoltan Vizvari i Attila Kuštra, tijekom kampa djeca su dobila metodičko i tehničko obrazovanje. Tijekom tjedna djeca su naučila više melodija, koje su izveli na završnoj večeri i zasvirali i s plesačima uvježbane koreografije. Obogaćena bogatim iskustvima, djeca su se vratila svojim domovima u Podravinu.

Ramona Štivić

Podučavanje tambure u Kulturnom i sportskom centru „Josip Gujaš Džuretin“

Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ lani u svibnju predao je natječaj na podučavanje narodnih glazbala na Program Sándora Csoórija, pod naslovom „Podučavanje tambure u Centru“ (CSSP-ZENEOKTAT-2018-0158). Natječaj su pozitivno ocijenili u kolovozu 2018. godine, na kojem je natječaju dodijeljeno ustanovi 1 855 000 forinta za provedbu toga projekta do 31. svibnja 2019. godine.

Tako je Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ u Martincima organizirao glazbeno obrazovanje u ustanovi, naglašeno za djecu i mladež. Glazbeno je obrazovanje bilo otvoreno za djecu i mlade ne samo iz naselja nego i iz bližeg okruga djelovanja ustanove, iz cijele Podravine. Nastava se održavala tjedno u dvije skupine: dječji i mladi sastav, a sudjelovalo joj je petnaest polaznika. Glazbene probe bile su duge po 60 minuta, tijekom kojih su se kandidati mogli upoznati s glazbalima, notama, glazbenim čitanjima i naučiti svirati kraće pjesme. Voditelj je

projekta i glavni pedagog instrumentalnog odgoja bio Zoltan Vizvari, a uz njega predavanja je imao Attila Kuštra. Intenzivirajući obrazovanje, ustanova je organizirala i tjedni glazbeni kamp s hrvatskim gostujućim podučavateljem, pedagogom, učiteljem glazbe, kako bi prijavljenici usvojili više znanja. Večernje i popodnevno obrazovanje bilo je u kampu s drugim temama, da bi tijekom kampa dotakli cijeli glazbeni sadržaj Hrvata u Mađarskoj. Kamp je bio organiziran iz mjesnih i susjednih područja, iz onih naselja koji pripadaju djelovanju ustanove (Fok, Križevci, Bogdašin, Vajslovo, Martinci, Siget, Barča, Potonja, Dombol, Novo Selo, Lukovišće, Šelj, Brlobaš, Izvar). Za zatvaranje kampa bio je organiziran nastup na kojem su se čule melodije koje su tijekom kampa djeca naučila, i taj je nastup bio u obliku koncerta. Dodijeljena potpora potrošena je na honorare učitelja, na putne troškove, na obnovu glazbala i ostalih instrumentalnih sredstava važnih za podučavanje.

Ramona Štivić

Završeni maturalni ispiti u budimpeštanskoj Hrvatskoj gimnaziji

U budimpeštanskom HOŠIG-u maturalnim ispitima školske godine 2018./19. pristupilo je ukupno 25 gimnazijalca, redovitim: 11 maturanata, a ostali prijevremenim ili su ponovili ispit zrelosti. Pismene i usmene ispite na visokome stupnju maturanti su polagali u ustanovi koju im je odredio Vladin ured, a ispite na srednjem stupnju u svojoj školi. Predsjednica je povjerenstva maturalnih ispita bila Janja Živković Mandić, profesorica hrvatskoga jezika i književnosti pečuške Hrvatske gimnazija Miroslava Krleže.

Maturanti u društvu profesora

engleskoga jezika, a iz hrvatskoga jezika srednji stupanj; Evelin Rapić srednji stupanj iz hrvatskoga jezika; Lelle Csilla Tomszer osnovni stupanj iz engleskoga jezika, a visoki stupanj iz hrvatskoga jezika.

Pri dodjeli maturalnih svjedodžaba obračujući se nazočnicima, predsjednica povjerenstva maturalnih ispita Janja Živković Mandić reče da je zadovoljna znanjem i zalaganjem maturanata. „Zaista ste se dokazali, neki manje, neki više, ali s velikom radošću vam priopćujem

Sukladno zakonskoj odredbi 13/2018. (VI. 14) o rasporedu školske godine 2018./2019., i privitku br. I. ove odredbe o maturalnim ispitima i o datumima ispita zrelosti, od 3. do 24. svibnja 2019. godine održani su pismeni maturalni ispiti na srednjem i visokom stupnju. Na visokom stupnju bit će 5. – 13. lipnja, na srednjem od 17. do 28. lipnja. Proljetnim maturalnim ispitima školske godine 2018./2019. pristupilo je ukupno 11 100 đaka, od njih 71 tisuća četiristo redovitim ispitima, a ostali se koriste mogućnošću za prijevremene ispite. U budimpeštanskom HOŠIG-u usmeni su maturalni ispiti na srednjem stupnju bili od 17. do 19. lipnja, a dodjela svjedodžaba 19. lipnja. Maturalne ispite na srednjem stupnju iz hrvatskoga jezika i književnosti polagalo je pet maturanata, na visokome stupnju također pet; iz mađarskoga jezika i književnost na srednjem stupnju jedanaest; matematiku na hrvatskom jeziku na srednjem stupnju devet maturanata, a na hrvatskom jeziku dva; povijest na srednjem stupnju i na mađarskom jeziku četvero, a na hrvatskom jeziku osmero; mađarski kao strani jezik dvoje; biologiju na srednjem stupnju jedan maturant, zemljopis na srednjem stupnju i na hrvatskom jeziku dvoje; narodopis četvero; kemiju na srednjem stupnju i na mađarskom jeziku jedan maturant; tjelesni odgoj na srednjem stupnju i na hrvatskom jeziku osam maturanata; engleski na srednjem i visokom stupnju osmero; iz njemačkog jezika jedan maturant. Jezični su ispit stekli ovi maturanti: Barnabás Babik srednji stupanj iz engleskoga jezika, a iz hrvatskoga B1; Lovro Čelan srednji stupanj iz hrvatskoga jezika; Kinga Deniza Dancs osnovni stupanj iz engleskoga jezika, a visoki stupanj hrvatskoga; Sara Heljić osnovni stupanj

U iščekivanju rezultata

radosnu i veliku vijest da ste vi koji ste ove godine pristupili usmenom maturalom ispitu, položili vaše ispite. (...) Vaša će se maturalna svjedodžba razlikovati od svih drugih u državi, osim pečuških gimnazijalaca, vaših drugova i vršnjaka jer ona će biti dvojezična. (...) Osim toga nemojte nikada zaboraviti ono što ste ovdje dobili, mislim na vašu nacionalnu samobitnost, na sve ono što se zove kulturom hrvatskom jer vi ste ovdje – netko četiri, netko i više godina – s ovim znanjem predmetnim usicali u sebe i taj hrvatski duh“, rekla je Janja Živković Mandić. Potom je podijelila maturalne svjedodžbe maturantima i istaknula njihove posebne rezultate iz pojedinih maturalnih predmeta ili općenito na ispitu zrelosti. Pri kraju maturantima je čestitala i ravnateljica Ana Gojtan, te im zaželjela da im se ostvare svi snovi i neka sačuvaju svoju darovitost. Nakon fotografiranja, roditelji, profesori zajednički su s čašom pjenušca čestitali maturantima, kušali tortu i ostale kolače.

Kristina Goher

Završeni maturalni ispiti u pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže

U pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže maturalnim ispitima školske godine 2018./19. pristupio je ukupno 51 maturant, redovitim 34 maturanta 12. razreda spomenute Gimnazije, prijevremenim 10 te 5 maturanata goti učenici i 2 maturanta bivših učenika koji su ponovili maturu radi postizanja boljeg stupnja. Pismene i usmene ispite na visokome stupnju maturanti su polagali u ustanovi koju im je odredio Vladin ured, a ispite na srednjem stupnju u svojoj školi. Predsjednica povjerenstva maturalnih ispita bila je dr. Timea Bockovac. Srednja se razina mature, usmeni dio, u Hrvatskom obrazovnom centru Miroslava Krleže odvijala od 17. do 19. lipnja 2019., a 19. lipnja upriličena je i svečanost dodjele dvojezičnih maturalnih svjedodžaba.

Maturantima se obratio ravnatelj Gabor Györfvéri.

Svi maturanti 12. razreda pristupili su ispitu hrvatski jezik i književnost na visokome stupnju. Njih 15 dobilo je viši stupanj C1 kompleksnog tipa jezičnog ispita, a 14 je steklo srednji stupanj B2 kompleksnog tipa jezičnog ispita. Pet maturanata nije udovoljilo zahtjevima pismenog dijela mature iz hrvatskoga jezika i književnosti. Iz mađarskoga jezika i književnosti na srednjem stupnju polagalo je maturalni ispit 32; na visokome dvoje, a mađarski kao strani jezik troje pristupnika. Povijest na srednjem stupnju i na hrvatskom jeziku polagalo je 34 pristupnika. Matematiku na hrvatskom jeziku na srednjem stupnju polagalo je osam maturanta, na visokom stupnju na mađarskom jeziku jedan maturant, a na srednjem stupnju na mađarskom jeziku 25 maturanata. Narodopis je na srednjem stupnju polagalo 16 maturanata. Tjelesni odgoj na srednjem stupnju i na hrvatskom jeziku dvoje maturanta; engleski jezik na srednjem stupnju (prijevremena matura) 10 pristupnika, a visokom stupnju pristupilo je dvoje, broj je maturanata koji su već prije stekli srednji stupanj jezičnoga ispita iz engleskog jezika 18. Fiziku na srednjem stupnju i na hrvatskom jeziku polagalo je dvoje maturanata. Biologiju na mađarskom jeziku na visokom stupnju jedan maturant, na srednjem stupnju na mađarskom jeziku šestoro maturanata. Kemiju na visokom stupnju i na mađarskom jeziku jedan maturant; informatiku na srednjem stupnju na mađarskom jeziku jedan maturant, a informatiku na srednjem stupnju i na hrvatskom jeziku također jedan maturant. Zemljopis na visokom stupnju jedan učenik.

Pohvalu iz mađarskog jezika i književnosti dobili su: Rita Tomašev, Bernadeta Turul, Jasmina Míra Vörös, Mirela Galić i István

Soltész. Pohvalu iz povijesti dobili su: Mirela Galić i Bernadeta Turul. Pohvalu iz fizike na hrvatskom jeziku Mirela Galić. Pohvalu iz zemljopisa na visokom stupnju Rita Tomašev. Pohvalu iz engleskog jezika: Sarlota Acsai, Jasna Míra Babić, Vanja Vukas, Valer Severinac.

Pri dodjeli maturalnih svjedodžaba, obračujući se nazočnima, predsjednica povjerenstva maturalnih ispita dr. Timea Bockovac reče da je zadovoljna znanjem i zalaganjem maturanata. Uz predmetno znanje iz obvezatnih maturalnih predmeta učenici su pokazali zavidno znanje iz izabranih predmeta, od kojih su mnoge polagali na hrvatskom jeziku, primjerice fizika. Predsjednica je mature naglasila da su iskustva predsjedanja maturom, desetu godinu zaredom ili u HOŠIG-u ili u Krleži, dragocjena pri ocjeni stanja i spremnosti gimnazijalaca za nastavak školovanja i bilježenja postignuća u pojedinim predmetima, posebice znanja iz hrvatskoga jezika i književnosti i znanja hrvatskoga jezika, što joj može poslužiti kao polazište daljnjih sociolingvističkih istraživanja i zaključaka na njihovu temelju.

Predsjednica mature na srednjem stupnju dr. sc. Timea Bockovac pohvalila je najbolje.

Dodala je da su uz hrvatski jezici književnost neki učenici na višem stupnju polagali i mađarski jezik i književnost, zemljopis i kemiju. Pohvalila je znanje učenika koji su polagali prijevremenu maturu iz engleskoga jezika na srednjem stupnju. Usmeni i praktični dio ispita odvijao se neprekidno, bez prekršaja, svi su pristupnici bili disciplinirani, a ispitno je povjerenstvo za trajanja mature poslušalo preko 120 odgovora, kazala je čestitajući maturantima i želeći im mnogo uspjeha u daljnjem školovanju i životu, zajedno s ravnateljem škole Gaborom Györfvérijem.

Branka Pavić Blažetin

Županijski hrvatski dan

Sjećanje na biskupa Ivana Antunovića u Kalači

„Branitelj narodne svetinje“

Odavanje počasti jednom od najvećih sinova bunjevačkih Hrvata

Podsjetivši na život i djelo biskupa Ivana Antunovića, msgr. Beretić uz ostalo reče kako bi on bio velik u našim očima i onda „da nema nijedne druge zasluge osim toga da je školovao dvije stotine đaka“. – Moj pokojni profesor dr. Matija Evetović napisao je o biskupu Ivanu Antunoviću: „Počeo je pisati u 55. godini svoga života. Želja, da postane čuvarem narodne svijesti, braniteljem narodnih prava i skrbnikom narodnih dobara, utisla mu je u ruke pero, da brani ove narodne svetinje“, reče uz ostalo prečasní Beretić.

Svojim je pjevanjem misno slavlje uljepšao santovački hrvatski crkveni zbor u pratnji kantora Žolta Široka na orguljama. Uslijedilo je polaganje vijenaca kod spo-

Hrvatska samouprava grada Kalače u nedjelju, 16. lipnja, na blagdan Presvetoga Trojstva priredila je već redoviti Spomen-dan biskupa Ivana Antunovića.

Nakon molitve krunice, misno slavlje u kalačkoj prvostolnici predvodio je msgr. Stjepan Beretić, župnik subotičke katedrale, koji je svoju propovijed posvetio blagdanu Presvetoga Trojstva, Bogu Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. S njime je suslužilo sedam svećenika, među njima i santovački župnik Imre Polyák, biskupski vikar za narodnosti.

Misno je slavlje predvodio msgr. Stjepan Beretić.

Došli su i crkveni dostojnici iz Subotice.

Okupili su se brojni vjernici.

Pjevački zbor „Ružice“

men-ploče biskupu Ivanu Antunoviću, koje je uljepšao domaći pjevački zbor „Ružice“, u pratnji garskog orkestar „Bačka“.

U prigodnome kulturnom programu pod šatorom u nadbiskupijskom vrtu nastupili su KUD „Čavolj“ i garski orkestar „Bačka“.

Druženje je završeno domjenkom i hrvatskom plesačnicom, a za dobro raspoloženje pobrinula se „Bačka“.

Stipan Balatinac

Hodočašća u Jud

Na drugi dan Duhova, 10. lipnja 2019. godine, u judskome marijanskom svetištu priređena je slava podravskih Hrvata. Program je počeo sa svetom misom u 9 sati, koju su služili župnici Jozo Egri i Ilija Čuzdi, tako je propovijed bila dvojezična. U 11 sati je bio mimohod krunice, u 13 sati križni put, u 14 sati litanija, blagoslivljanje sakralnih predmeta i opraštanje hodočasnika.

Kukinjska Hrvatska samouprava zajedno s plesačima KUD-a Ladislava Matuška svake godine organizira hodočašće u Jud, ove godine 15. lipnja. Zajedno se krenulo iz Kukinja i preko Salante, gdje je bila mala stanka. Stigavši u marijansko svetišće, od 13 sati dr. István Horváth, veliki prepošt, održao je svetu misu hodočasnicima.

Svetkovinu Presvetoga Trojstva, 16. lipnja, vjernici Donjomiholjačkog dekanata i susjedne

Salantski vjernici pred svetu misu

Hodočasnici na svetoj misi

župe Podravska Moslavina tradicionalno su proslavili hodočašćem u Jud, kada se slavi glavno proštenje Hrvata iz okolice Juda. Program je započeo misnim slavljem u 10 sati, a predvodio ga je vlč. Josip Antolović, župnik u Donjem Miholjcu uz pet suslavitelja iz Mađarske i Hrvatske. Na svetoj je misi pjevao zbor iz Donjeg Miholjca. Na hodočašću su bili vjernici iz okolnih naselja: Šikloša, Harkanja, Salante, Udvara, Kukinja, Pogana, Semelja, Olasa, Katolja, Vršende, Pečuha...
Ramona Štivić

Izlet lotarske Hrvatske samouprave u Vukovar

U organizaciji lotarske Hrvatske samouprave, 16. lipnja organiziran je izlet u Vukovar. Na putovanje se moglo prijaviti već od travnja kod Kate Bošnjak Uzon, predsjednice Samouprave. Predsjednica i njezine pomagačice osmislile su putovanje u matičnu domovinu radi upoznavanja matične zemlje. Tako su se odlučile na putovanje u Vukovar, u glasoviti grad. Predali su natječaj na putovanje kod Ministarstva ljudskih resursa, koji je pozitivno ocijenjen, pa se 16. lipnja putovanje ostvarilo.

Krenulo se u 8 sati iz Lotara ispred doma kulture i preko Graničnog prijelaza Udvar – Kneževo putovalo se prema Vukovaru. Prvo mjesto koje su posjetili bio je Spomen-dom Ovčara te spomen-groblje, gdje su se zajedno prisjetili svih žrtava Domovinskog rata, na mjestu gdje se dogodio najveći zločin tijekom rata.

Zatim su posjetili Vukovarsku bolnicu 1991 – Mjesto sjećanja, gdje su na mjestu tadašnje bolnice uredili muzej, koji posjetiteljima u podrumu predstavlja život nekoliko stotina ranjenika i bolničkog osoblja tijekom opsade grada Vukovara. Pogledali su i multimedijски prikaz zbivanja unutar ratne bolnice tijekom jeseni 1991. godine.

Skupa su prošetali središtem grada, pogledali njegove znamenitosti, te je bilo slobodnoga vremena za uživanje i upoznavanje grada. Pogledali su i jedan od najvećih simbola grada i Domovinskog rata, Vukovarski vodotoranj, koji je sad u tijeku obnove.

Krenuvši iz Vukovara prema Lotaru, stalo se još i u Osijeku na malo razgledanje i da svatko može potrošiti još zadnje preostale kune, pa se put nastavljao prema domovima. Lotarska je Hrvatska samouprava sve putnike ugostila večerom nakon dugačkog i pretoplog dana, u surdukinjskoj gostionici, gdje se nudila mogućnost za daljnje druženje i razgovore o viđenome. Svi su se putnici umorno, ali prepuni doživljaja vratili svojim domovima.

Ispred Spomen-doma Ovčara

Ramona Štivić

XVIII. Šopronski hrvatski dani

Izložbe, Regionalne studije XI., gala program, maša i nediljni večer folklor

Tri dane su durali hrvatski događaji u Šopronu, od 21. do 23. junija, kako smo se na to naučili, svenek s bogatim i različitim sadržajem. Otvorene su još i dvi izložbe, prezentirana je knjiga Regionalne studije XI., a Koljnofsko kolo i Horkud Golub iz Bjelovara nastupali su u subotu na gala programu u Kulturnom središću Ferenc Liszta. Hrvatsku nedilju je ovjekovječio i naše snimalo, s mašom u crikvi sv. Jurja i duhovnikom dr. Antonom Kolićem, izložbom Salona slavonskog figurativnog slikarstva „Izidor Kršnjavi“ i narodnim veseljem pred Marijinim piljem. Predstavljen je projekt „Po staza naših starih“, a Horkud Golub, dica iz čuvarnice Duga, TS Starci, Koljnofsko kolo, koljnofska školska tančena grupa ter narodni jačkari osigurali su dobro raspoloženje.

Svi vjerniki za mašnim slavljem s farnikom dr. Antonom Kolićem

Koljnofsko kolo

Tamburaški sastav Starci

Od 22. do 30. junija je bila otprta izložba slavonskoga figurativnoga slikarstva u Dvorani „Munkácsy“ Kulturnoga i konferencijskoga centra Ferenc Liszta i predstavljeno je ovde kih pedeset slik umjetnikov Gorana Lukića, Tihomira Maroevića, Jure Perkovića, Srečka Perkovića, Dinka Županovića. U črlijenoj večižnoj prostoriji redale su se „kockice“ negdašnjega slavonskoga teškoga, ali s tim srićnoga žitka s konji, žitom s kolami i ljudi u narodnoj nošnji. Slavunsku ravnicu sprohadjali su Jezuševe muke, portret državnika dr. Franje Tuđmana, blaženoga Alojzija Stepinca kot i slika Šokice. Toj umjetničkoj ponudi se je onda pridružila i muzička lipota 30. junija, u nedilju, kad su tamburaši i solisti Osnovne glazbene škole Kontesa Dora i Tamburaškoga društva „Dora Pejačević“ Našice i službeno zatvorili hrvatsku izložbu u dotičnom gradu. Ovput u crikvi sv. Jurja, ka je pod vanjskom obnovom, blizu Glavnoga trga, predvodio je svetu mašu na hr-

Trenutak za pjesmu

28.

**Molim, jaćim, vjećni Bože,
kako znam i gerlo može
da velićam zmožnost Tvoju,
obradujem dušu svoju.**

**Nepretelji na me viću
i kot kaće svenek sikću:
„Ne govori o traplenji,
slast je žitka va veselji.“**

**Ja se trapim, oni piju
ja se molim, oni biju,
med ljudi tu zloba vlada,
Ti si Bog moj, moja nada.**

Pavao Horvat

Folklorošice koljnofske Dvojezične škole i čuvarnice Mihovila Nakovića

Čuda je bilo Hrvatov, a i simpatizerov hrvatskoga folklor

vatskom jeziku zlatomašnik dr. Anton Kolić ki je pozvao vjernike skupnoj molitvi i na hvalodavanje za opstanak hrvatskoga naroda na ovi prostori, za našu prošlost, sadašnjost i budućnost. Kako je rekao u svojoj prodiki: „Križ pripada našem žitku, ali u svakoj poteškoći imamo krunicu, imamo molitvu, imamo Majku Božju. Razgovarajmo s Bogom za tvoju i moju dušu, jer Bog očekuje od nas da ne budemo lažni, nego da budemo mir i dobrota. Blagoslovi nas, ne daj da teškoće načinjamo. Blagoslovi starce i betežne, daj mladim pamet da poštuju svoju starinu i idu starce i betežne pogledati, da posjećuju cimitore i da daju svim dobru rič!“

Za svetom mašom dr. Franjo Pajrić, inicijator shodišća, u čast sv. Kvirina iz Šoprona, pokazao je u ovoj crkvi i fresku ka predstavlja sisačkoga biskupa sv. Kvirina na lancu, kad je stao sa svojimi čuvari počivati na šopronskom mjestu. Med vjerniki je bila ovput i 97-ljetna Koljnofka Agica Grubić, ka hvala Bogu još se raduje dobrom zdravlju. U 18 uri kod Marijinoga pilja veliko je bilo jur narodno slavlje, daleko se je čula hrvatska mužika, vitar se je borio s hrvatskimi barjaki, a na kola „Po staza naših starih“ svi su mogli preštati štacije ponovne gradišćanske ekspedicije. Hrvatski dan u Šopronu uglavnom pozove sve Hrvate iz cijele okolice, došli su ovom prilikom još i Hrvati iz Gornjega Četara ter tako i prik granic, a pred pozornicom bila je velika gužva jur na prvi ritam. Nastup mališanov iz šopronske trojezične čuvarnice Duga, svenek je zanimljiv ne samo za roditelje nego za sve, a to je svakako i ve-

Hrvatska mužika je pokrila vas trg

lika zadaća odgojiteljicam da u kratkom bloku sumiraju što su se naučili po hrvatski s ovom dicom. Folklorna djelatnost koljnofske Dvojezične škole Mihovila Nakovića je jur poznata i prik granic i sad su sa svojim tancem zdignuli štimung. Horkud Golub iz Bjelovara dan prlje je jur nastupao u gala programu u Lisztovom centru, a i ovde je prezentirao kusić šarolikoga hrvatskoga folklor. Koljnofsko kolo raspolaže s agilnimi divojkama, ali dičaki, vidljivo je, nisu tako oduševljeni u tom selu za hrvatski folklor. S jednim posudjenim tancošem iz Gornjega Četara zato su divojke dokazale, imaju stas i glas i još veću volju za gajenje tradicijov i jezika u svojem naselju. TS Starci šopronski su tamburaši, po riči berdaša Tome Pajrića, utemeljeni otprilike pred desetimi ljeti. U Rejpalovoj hiži vježbaju svaki pondiljak uz jačenje i druženje. Ono što najbolje znaju i sad su pokazali, svoje domaće gradišćanske pjesme. U finišu koljnofski solist Janoš Heinrich je jačio, po njegovi riči iz kinča, kojega se mora prikdati i mladomu pokoljenju, da se i dalje koraca po staza običajev. „Kljetu ćemo se zopet ovde najti na XIX. Dani Hrvatov u Šopronu, aš nas još ima, iako sve nas je manje. Dotad se vidimo još pri sastanku „Po staza naših starih“, a svakoga rado čekamo 15. augustuša u 18 uri, kad budemo u Koljnofu prikdati pilj budućnosti“, rekao je na kraju programa dr. Franjo Pajrić, moderator, predsjednik, jedan od motorov hrvatskih aktivnosti, svirač, istraživač, pjesnik, kompozitor, izdavač i još čuda-što med Gradišćanskimi Hrvatima.

Tiho

Bogatstvo...

Dica i odgojiteljice šopronske trojezične čuvarnice Duga

Završna svečanost tukuljske Osnovne škole „Sándor Weöres”

Dana 19. lipnja 2019. godine u gradskoj su Športskoj dvorani organizirali svečanost zatvaranja školske godine. Za tu sam priredbu dobio zadatak organizirati i sastaviti svečani program.

U mojem 5. a razredu većina učenika uči hrvatski jezik, zbog toga sam i mislio da napravimo program u koji su ugrađene i hrvatske pjesme.

Tako smo zajedno s djecom sastavili i prikazali naš program u kojem su bile ove pjesme – Tajči: Hajde da ludujemo, Halleluja, Magazin: Sve bi seke lju-bile mornare. Učenici su napisali svoje sastavke, od kojih sam izabrao samo nekoliko, pa su ih ispri-povijedali u programu. Kao završna pjesma i točka programa pokazali smo Tukuljcima kakvi su hr-vatski mornari i kako se ljetuje na Jadranskome moru. Naime, moji su učenici sami sagradili ophodni brod Hrvatske ratne mornarice i s tim brodom su umarširali u Športsku dvoranu.

Svi su bili oduševljeni i svima se jako sviđalo.

Ponosan sam na svoj razred jer su uistinu vrlo dobri učenici i djeca dobrih srca. Cjelogodišnji je prosjek razreda 4,3, što je jako lijep rezultat.

Zahvaljujem na radu i trudu učenicima, mojim kolegama, roditeljima i ravnatelju škole Miklósu Gicziju.

Edmond Bende, prof. tukuljske Osnovne škole „Sándor Weöres”

Jubilarni, 10. susret Knezićevih potomaka

U blagovaonici budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkoga doma 25. svibnja 2019. po drugi put su se susreli potomci hrvatskoga generala Karla Knezića, ali u obiteljskoj povijesti riječ je o jubilarnom, desetom okupljanju. Uime domaćina goste je pozdravila doravnateljica Rita Grbavac. Poticatelj je ovih susreta jedan od generalovih potomaka Béla Szinyei, i brojna „obitelj” do sada je imala okupljanja u Szolnoku, a prvi je bio na godišnjicu bitke kod toga grada, u gradskome Muzeju Damjanich. Po svijetu živi umalo 152 Knezićeva potomka, osim u Mađarskoj, još u Švedskoj, Norveškoj, Novome Zelandu i u SAD-u. I ovoga su puta položili vijenac sjećanja kod poprsja Karla Knezića ispred škole, bilo je i kviza u vezi s hrvatskim generalom Knezićem, a također i prikaz o Knezićevim potomcima, te predavanja. Naime, jedan od članova „šire generalove obitelji” među priopćenjima arhiva Heveške županije pro-našao je napis Józsefa Hajagosa, naslova „Karol Knezić, aradski mučenik (1808. – 1849.)”. Budući da među potomcima hrvatskoga generala Knezića ima i trenera košarke, najavljena je želja sudjelovanja na drugome Memorijalnom košarkaškom turniru „Dražen Petrović” u HOŠIG-u. Doravnateljica Rita Grbavac pak je najavila, budući da je povjesničarka, a ujedno i zadužena za sastavljanje pitanja povijesnoga kviza u sklopu „Tjedna hrvatske kulture”, da će ovogodišnja pitanja biti posvećena 170. godišnjici aradskih mučenika, te hrvatskom generalu Karlu Kneziću. I ovogodišnje je druženje proteklo u dobrom raspoloženju i sreći ponovnoga susreta.

Kristina Goher

Zlatomašnik dr. Anton Kolić svečevao s Undanci

Na zlatu mašu su skupazvonili na Petrovu, u undanskoj crkvi sv. Martina, u kojoj je dr. Anton Kolić svečevao 50. obljetnicu zaredjenja za duhovnika med ljubljenimi Undanci, vjerniki i prijatelji iz Ugarske ter Austrije.

Gospodin dr. Anton Kolić se je rodio 23. septembra 1944. ljeta na Istri, kot sedmo dite u familiji Kolić, u koj je vladao kršćanski duh. Ljeta 1958. je stupio u sjemenišće u Pazinu, studirao je teologiju na Visokoj teološkoj školi u Zadru i Rijeki. Juniuša 1969. zaredjen je za duhovnika u porečkoj katedrali, otkud pelja put u naselje

Za svečevanjem

Juršiči. Od 1971. služi Boga i narod svoj u Austriji, Frakanavi, Dolnjoj Pulji, u Velikom Borištofu i u razni drugi austrijski fara. Najdulje je bio u marijanskom svetišću Ratištofu, otkud ide i u mirovinu 2015. ljeta. Jur 43 ljeti mašuje za Hrvate u Kisegu, a gustokrat posjećuje vjernike i u Nardi, Šopronu, Plajgoru, Bika, Čepregu, kot i hodočasno mjesto Peruške Marije. Od 2017. ljeta na prošnju mjesne Hrvatske samouprave s biskupskom dozvolom redovno služi mašu i na Undi sa židanskim farnikom Štefanom Dumovićem. To smo sve čuli od Štefana Kolosara, predsjednika farske općine, na početku jubilarne maše, a za slavljenika je

Puna crkva je pozdravila zlatomašnika

Zlatomašnik je svečevao svoj jubilej med subrati iz Austrije i Ugarske

govorio subrat Branko Kornfeind, dušobrižnik Cajte, Čembe i Vincjeta, ki je s posebnom jačkom prosio blagoslov na zlatomašnika i zahvalio se je Svemogućemu za pet desetljeća njegovoga dušobrižništva. Muzička pratnja i ovput je bila jaka, kot u Undi svenek, jer su svirali i jačili tamburaši i folkloriši HKD-a „Veseli Gradišćanci“, a na orgula je sudjelovao i kantor Balaž Orban iz Prisike. Na kraju svete maše se je jubilar zahvalio svim i naglasio da mu je i nadalje zadaća služiti narodu svaki dan, kako mu je i na početku duhovničkoga zvanja rečeno da bude farnik za ljude. Čestitka jurskoga biskupa dr. Andrása Veresa je preštana, a u ime vjernikov je Štefan Kolosar prikdao sliku s undanskom crkvom

Štefan Kolosar je prikdao dar undanskih vjernikov

sv. Martina. U zastupničtvu Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj je gratulirao Vince Hergović, nadalje načelnik Unde Tamás Pintér, predsjednik Hrvatske samouprave Vedešina Ferenc Völgyi kot i mjesni ministrantri. „Blagoslovi, Bože, sve moje bivše vjernike Hrvate, Nimce, Rome, Ugre i Talijane, moje bivše učenike, učitelje, pomoćnike i neprijatelje. Zahvaljujem Bogu da me je pozvao za svećenika“, piše na svetom kipicu kojega su ministrantri za zlatomašnim blagoslovom podilili svim diozimateljem. Pred crkvom su undanski folkloriši tancom i jačkom pozdravili slavljenika, ki je srdačno primio sve dobre želje i gratulacije. Potom su na agapu svi bili pozvani i još su mogli i dalje svečevati sa zlatomašnikom ki će svoju zahvalnicu u mašnom slavlju imati i u Kisegu i Nardi.

Tiho

Potpisana prekogranična suradnja između martinačke Općinske samouprave i Općine Velika

U prostorijama Općine Velika 2. svibnja 2019. godine potpisan je sporazum o partnerstvu između martinačke Općinske samouprave i Općine Velika. Sporazumom su općine zajednički prijavile projekt prekogranične suradnje „Središta tradicionalnih zanata”, vrijedan 695 810 eura, od čega 85 % financira Europska unija iz programa prekogranične suradnje između Mađarske i Hrvatske, „Interreg V-A Hungary – Croatia Co-operation Programme 2014 – 2020”. Planirana ulaganja iznose 410 685 eura, a provedba projekta trebala bi započeti početkom sljedeće godine.

Ovim projektom obje će općine postati bogatije za jednu turističku atrakciju kroz obnovu dviju starih kuća koje će se urediti u stilu kasnog 19. stoljeća. Ta je martinačka kuća na glavnoj ulici, da bi svi lako mogli pronaći zgradu koja će biti i u ulozi zavičajne kuće. Posjetitelji će tamo moći vidjeti zdanja iz tog doba poput kiljera, ambara, kotca, krušne peći i tkalačkoga stana koji postaju sve rjeđi na selu, i ovim će se projektom pokušati sačuvati za buduće naraštaje. Uz to organizirat će se i radionice starih obrta gdje će svi zainteresirani moći besplatno naučiti stare tehnike proizvodnje poput tkanja, šivanja opanaka i pletenja košara.

Uz općine na projektu sudjeluje i Udruga Veličanka, Park prirode Papuk, Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin”, te Nacionalni park Dunav – Drava koji će pridonijeti uspješnoj provedbi projekta preko dijeljenja vlastitog iskustva i znanja, te pružiti pomoć u provedbi planiranih aktivnosti.

Ramona Štivić

Biciklistička turneja tomašinske Hrvatske samouprave

U organizaciji tomašinske Hrvatske samouprave i načelnika sela, od 28. do 30. lipnja 2019. godine priređena je biciklistička turneja. Ona je trajala tri dana, vozilo se ukupnih 210 kilometara. Prvi je dan turneje trajao ukupno 70 kilometara, krenulo se iz Tomašina, kroz Lukovišće gdje je Ružica Bunjevac, predsjednica mjesne Hrvatske samouprave, ugostila bicikliste; kroz Fok gdje su članice Hrvatske samouprave ponovno ugostili svakoga, preko Šeljina, Vajslova gdje je bila mala stanica zahvaljujući tamošnjoj Hrvatskoj

samoupravi; kroz Kémes, Sporicu, Saboč do Harkanja, gdje se malo opustilo i odmorilo.

Drugi se dan vozilo opet sedamdesetak kilometara od Harkanja, preko Saboč, Donjeg Miholjca, Valpova, Osijeka do Bilja, gdje je umorne bicikliste ugostila obitelj Lacković. Treći se dan ukupno vozilo najviše, čak 120 kilometara, od Bilja prema Kopačkom ritu, Suzi, Belom Manastiru, Bremenu, Šiklošu, Harkanju i Vajslovu, gdje se družina autobusima odvezla svojim domovima nakon tri dana vožnje biciklom.

Ramona Štivić

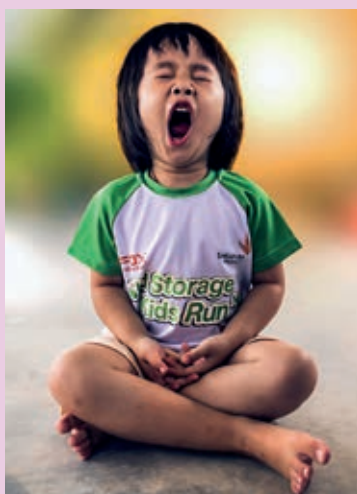
Mala stranica

Čudne stvari koje vam se događaju ljeti

• VRTITI SE U GLAVI

Zašto nam se ljeti češće događaju vrtoglavice? Zato što srce pumpa krv po cijelom tijelu, a kad nam je vruće, jako se znojimo, pa srce pumpa još jače kako bi što brže ohladilo naše tijelo. Zbog toga velikog napora srca može nam se zavrtnjeti u glavi. Bolje je skloniti se u hlad.

• MIJENJA TI SE BOJA KOSE

Izlaganje suncu pomalo uništava pigmentaciju kose, pa većina nas dolazi s mora sa svjetlijom kosom. Sunce uništava kosu, stoga se koristite šeširom ili nekim zaštitnim uljima.

• POSTAJETE SNAŽNIJI/SNAŽNIJA

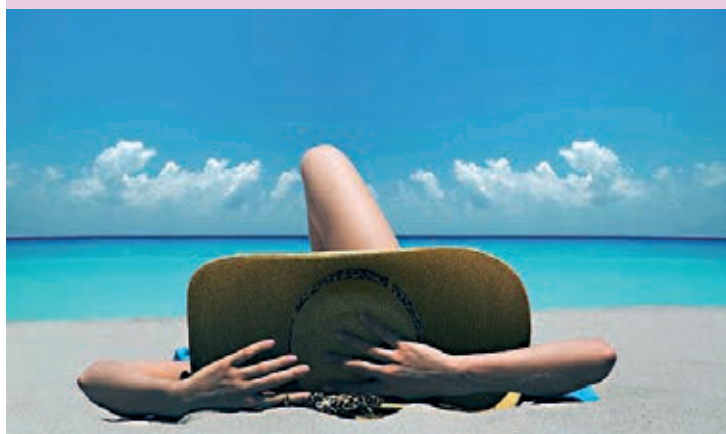
Vjerovali ili ne, ali to je točno. Ultraljubičasto zračenje tjera kožu da stvara vitamin D koji, kako tvrde stručnjaci, jača kosti.

• POSPANI STE

Znate onaj glupi osjećaj kada nakon ležanja na plaži osjećate veći umor nego nakon nekoga tjelesnog napora? To se događa zato što je vaše tijelo tada izloženo ultraljubičastim zrakama i još nekim tvarima od kojih vam se spava. To znači da trebate smanjiti boravak na suncu.

• BOLJE STE RASPOLOŽENI

Boravak na suncu u našem tijelu potiče lučenje serotonina, hormona sreće. Izležavanje na suncu zapravo utječe na vas kao antidepresiva.

Filmovi za ljetu

SPIDER-MAN: DALEKO OD KUĆE

Ovog je ljeta u kina stigao Spider-Man, jedan od najpoznatijih i najvoljenijih Marvelovih junaka, u novome samostalnom filmu naziva "Spider-Man: Daleko od kuće" koji se radnjom izravno nastavlja na uspješnicu "Osvetnici: Završnica" i kao takav predstavlja spektakularan kraj treće faze Marvel Cinematic Universea. Vrijeme je da se opet upletete u paukovu mrežu, a ove je godine ona zahvatila cijelu Europu. Naime, ovog ljeta Peter Parker odlazi

na ljetni odmor sa svojom poznatom družinom zato da svoje izvanredne junačke dužnosti ostavi sa strane tih nekoliko zabavnih tjedana, međutim pobjeći od te sudbine ne može. Već na prvoj postaji odmora mora postati Spider-Man. U ulozi Petera Parkera ponovno možete gledati Toma Hollanda koji se i ovaj put savršeno našao u liku Spider-Mana.

Znate li...

...da jedna od najvećih ljetnih napasti jesu komarci. Oni muče ljude i životinje u ljetnim mjesecima već više od 30 milijuna godina. Imaju senzore kojima mogu nanjušiti toplokrvne ljude i životinje na daljinu od 30 metara.

Vic tjedna

DOBAR POSAO

Skupina dječaka dobacujući se loptom, stigla je pred staklarnicu. Jedan od dječaka se obratio vlasniku:

„Imam za vas dobar posao. Budite pokrovitelj (sponzor) našega nogometnog kluba, a mi ćemo se potruditi da imate mnogo posla.“

Tamo, tamo da putujem

Uspješnicama „Azok a szép napok (Oni lijepi dani) / Tamo, tamo da putujem“ naslovio je svoju treću dvojezičnu knjigu Josip Mihović, umirovljeni urednik županijskog lista Zalai Hírlap, dobitnik nagrade Zlatne penkale, nastavljajući svoju staru zamisao svojih objavljenih dvojezičnih knjiga (Geni na more zovu / Odalenn délen, „Zalán innen, Murán túl / Mirisi mora i Mure“) u kojem dalje traga za vrijednostima i ljepotama Hrvatske, za mađarsko-hrvatskim vezama, prisjeća se minulih vremena mladenačkog doba. Tekstovi na mađarskom i na hrvatskom jeziku i ovaj put su izvorni (ne prijevodi), tako u knjizi u potpunosti uživaju oni koji dijele autorovu sudbinu življenja u prožimanju dviju kultura.

Na samom početku knjige „Umjesto razgovora“ s podnaslovom „Prije živjeti, zatim pisati“ autor preuzimajući lik novinara Tome, otvara svoje srce (na oba jezika podjednako) i priznaje što ga je tištilo u novinarskom poslu, što mu daje olakšanje i uživa u slobodi svojega stvaranja u mirovini: „Namjesto takozvanih „mus“ (muszáj, odnosno moraš) tekstova, stvara na svoj gušt, za svoju dušu. Dakako, na dva njegova jezika! Ima što nadoknaditi.“ Čini se da je novinara Mihovića vazda mučila ona druga polovina (hrvatska), koju neizmjerljivo voli, ali kao novinar na mađarskom polju, nije to mogao ispuniti. Sam priznaje da se bolje izražava na mađarskom jeziku, ali sada se trudi pisati i na svome materinskom hrvatskom, tako pridonoseći njegovu njegovanju. Svjesno odabere koji će tekst na kojem jeziku pisati, razmišlja o tome što bi bilo zanimljivo na jednom ili na drugom jeziku, a kao novinar uzima u obzir i potencijalni krug čitateljstva. Putopisi i eseji o Rijeci, Opatiji, o čuvenim morskim psima na Jadranu i o drugim zanimljivostima o Hrvatskoj piše na mađarskom jeziku, kako bi približio ljepote, vrijednosti matične domovine i mađarskim čitateljima, o kojima uvijek govori sa zanosom. Napisi koji se vežu uz hrvatsku narodnost ili uz novinarski posao piše na hrvatskom jeziku, želeći, možda „nadoknaditi“ ono što je propustio dok je radio za mađarski dnevni list. Mihović uvijek traži u mađarskom nešto hrvatsko, a u hrvatskome nešto mađarsko, da bi i u svojim tekstovima ispunio samoga sebe, jer bez obzira što je radio u mađarskom listu, nijedan dan nije propustio hrvatski dnevnik, naš tjednik, načitan je hrvatskih knjiga, trenutno čita Mediteranski brevijar Predraga Matvejevića, a zanima ga i prošlost svojega rodnog kraja, Sumartona. Knjiga je podijeljena na četiri poglavlja, dok u prvom dijelu nailazimo uglavnom na putopise na mađarskom jeziku, osim jednog „Pola stoljeća nakon mature“, drugi je dio posvećen poznatim osobama, piše o Antunu Germu Meszlenyiju, svećeniku rodom iz Sumartona, i o povijesnom liku Pavlu Királyiju, rođenom Sepetničaninu na hrvatskome jeziku. Mihović je „odao tajnu“: sumartonska Seoska samouprava priprema izdati Meszlenyijev rukopis o Sumartonu, u čemu i on sudjeluje. U drugom su dijelu još uvršteni tekstovi na mađarskome jeziku o mornarici sv. Stjepan, o Rudolfu Steineru, o Nikoli Tesli, o Goričkoj Republici, o Luki Modriću, otoku Galešnjaku. U trećem se poglavlju vraća svojem rodnom Sumartonu, njegovim vinogradima a s jednodijelnim novelama (na oba jezika) dijeli s nama male obiteljske radosti, razmišljanja o nacionalnoj samosvijesti, o novinarstvu. U četvrtom poglavlju u mađarskom tekstu „Golyófogó“ (Metkobran), što je zapravo vojnički dnevnik s osobnim nabojem, govori o autorovim provedenim danima u vojsci. Tekst „Pisati istinu“ na hrvatskome jeziku naslovljen je izrekom mađarskog političara Ferenc Deáka, koji je u te dvije riječi sročio važnost novinarstva. Tekst sa 61 stranicom sažima 35 godina

Josip Mihović pokazuje svoje „imanje“, objavljene knjige.

novinarskog rada, o nekadašnjim i o današnjim uvjetima, te s povezanošću s aktualnim političkim poretom, o pojavljivanju tekstova o narodnostima u dnevnom listu, etičkom i stručnom kodeksu, o povijesti novinarstva i drugim temama. Novo (treće) Mihovićevo izdanje ni ovaj put neće iznevjeriti one čitatelje koji žele više znati o Hrvatskoj, o njezinim poznatim ličnostima, koji se zanimaju za hrvatsko-mađarske veze, ili žele se vratiti u vremena 70-ih godina prošloga stoljeća. Knjiga u izdanju Tiskare Göcsej Nyomda sadrži i fotografije koje su autoru dali na raspolaganje Mark Goda, Lokalpatrioti Rijeka, Seoska samouprava Sepetnika, Turistička zajednica Malog Lošinja i Nina, te ih je slikao i sam autor. Svi koji žele nabaviti treću Mihovićevu knjigu mogu je kupiti u knjižarama Lira u gradovima u kojima živi hrvatska zajednica od Sambotela, preko Jegerseka, Kaniže, Kapošvara, Pečuha, Baje do Budimpešte.

beta

Hrvatska samouprava Baranjske županije u Međugorju

Na put se prijavilo ukupno 46 vjernika.

Hrvatska samouprava Baranjske županije, kao svake godine, tako je i ove organizirala hodočašće u poznato svetište u Međugorje. Na dugačak i bogati put krenuli su u ponoć 8. svibnja 2019. godine. Na put se prijavilo ukupno 46 vjernika iz Baranje, stigli su uglavnom vjernici iz Salante, Semelja, Katolja, Foka, Kukinja, Pečuha, Sigeta... Prema prvim planovima županijske samouprave, na put bi otpratio vjernike i velečasni Augustin Darnai, ali nažalost zbog drugih vjerskih obveza nije se mogao pridružiti hodočasnicima. Unatoč tomu vjerska „voditeljica“ teta Marija Bošnjak sa svim svojim umijećem vodila je molitve i pjevanja tijekom trodnevnog putovanja. Već prešavši mađarsko-hrvatsku granicu u Donjem Miholjcu, započela je molitva za uspješan i sretan put vjernika te za vozače, da hodočasnici sretno stignu u Međugorje, pa svojim domovima. Tijekom hodočašća molila se više puta krunica i na hrvatskom i mađarskom jeziku, koju su predvodile žene koje vode inače krunicu u svojim naseljima, crkvama. Molila se i specijalna vrsta krunice, ona koja se moli u Međugorju. Prema Međugorju stalo se nakratko u Mostar, gdje se moglo razgledati i upoznati stari dio grada, prošetati nakon dugačkog puta i osjetiti kulturno bogatstvo toga grada. Pogledao se simbol grada Mostara, Stari most koji spaja dvije strane staroga dijela grada.

Stigavši u Međugorje, zauzeli su smještaj i zajedno otišli na križni put iza crkve, gdje se kod svake postaje stalo, pomolilo se skupa. Molitveni dio križnoga puta sastoji se od pripremljene molitve, zatim od 14 molitava za svaku postaju i završne moli-

tve, koje su molitve pročitali hodočasnici na hrvatskom jeziku. Svaka postaja počinje zazivom: „Klanjamo ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te, jer si po svojem svetom križu otkupio svijet.“ Zatim slijedi razmatranje prigodno za pojedinu postaju, molitve Očenaš, Zdravomarija i Slava Ocu, zaziv „Smiluj nam se, Gospodine! Smiluj nam se!“ Nakon zajedničke molitve društvo je otišlo na smještaj gdje su dobili toplu večeru. Zatim se većina popela na Brdo ukazanja i zajedno molila na mjestu prvih Gospinih ukazanja, nekoliko stotina metara iznad bijakovičkog zaseoka Podbrdo. Nekolicina je putnika otišla na svetu misu, vanjski oltar sagrađen 1989. i molitveni prostor oko njega mjesto je okupljanja u ljetnom razdoblju i za velike blagdane, kada se u Međugorju nađe i više desetina tisuća hodočasnika. U subotu rano ujutro odoše na Križevac, koji je brdo iznad Međugorja, na kojem su župljani još 15. ožujka 1934. godine podigli gotovo 9 metara visok križ na kojem stoji: «Isusu Kristu, Otkupitelju ljudskog roda, u znak svoje vjere, ljubavi i nade, u spomen 1900. godišnjice Muke Isusove». S početkom Gospinih ukazanja, na Križevcu se počeo moliti križni put. Postaje su u početku bile označene drvenim križevima, a 1988. godine postavljeni su brončani reljefi na kojima se nalazi Gospa. Križevac za hodočasnike znači poziv da susretnu Isusa u njegovoj Muci i otkriju njegovu ljubav. Poslije toga su posjetili kuću Cenacolo u Međugorju. Zajednicu Cenacolo u Saluzzu (Italija) osnovala je sestra Elvira 1983. godine, da bi pomogla ovisnicima o drogi. Glavni je cilj zajednice otkriti i živjeti prave vrijednosti kršćanskog života.

Prema njihovim riječima, njihova je terapija Isus Krist, a put je ozdravljenja molitva, rad i prijateljstvo. Zbog posebnih milosti koje ovo mjesto daje mladima u potrazi za istinom, sestra Elvira je otvorila dvije kuće u Međugorju: za momke pod imenom «Polje života» 1991. godine, a za djevojke pod imenom «Polje radosti» 2000. godine. Momci zajednice Cenacolo rado primaju hodočasnike i svjedoče o svojem obraćenju i oslobođenju od ovisnosti, tako se i našim hodočascima obratila dvojica kojima je ta zajednica i vjera pomogla u oslobođenju i u izgradnji novoga života. Nakon toga je bio zajednički ručak u blagovaonici smještaja te nakon kraćeg slobodnog vremena zajedno se otišlo na svetu misu. U nedjelju su bili na jutarnjoj svetoj misi u crkvu sv. Jakova, koja je danas žarište i središte sakramentalnog i molitvenog života, ne samo župljana nego i hodočasnika. Nakon doručka se krenulo u karmelićanski samostan pokraj Buškog jezera. Na obalama tog jezera, u okolici Tomislavgrada, u Mostarko-duvanjskoj biskupiji, na svetkovinu sv. Ilije, proroka, 20. srpnja 2006. uspostavljena je zajednica u Samostanu-duhovnom centru „Karmel sv. Ilije“. Ovo je jedina zajednica karmelićana u Bosni i Hercegovini i najmlađa zajednica Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa koja je dio Reda bosonoge braće Blažene Djevice Marije od gore Karmela. Nakon toga se krenulo prema Banja Luci, gdje je biskup dočeka hodočasnike i pokazao biskupiju i katedralu koja je 1884. – 1885. podignuta kao prva katedrala u Banjoj Luci, odmah po dolasku biskupa fra Marijana Markovića u svoje biskupsko sjedište Banju Luku, a posvećena je sv. Bonaventuri. Pogledao se spomenik Ivanu Merzu, kojeg je papa Ivan Pavao II. proglasio blaženikom Katoličke Crkve 22. lipnja 2003. u Banjoj Luci, njegovu rodnom gradu. Službu rezidencijalnog biskupa obnaša od 15. srpnja 1989. godine mons. dr. Franjo Komarica, koji je već služio svetu misi i u Pečuhu, zadnji put na Državnom danu Hrvata u pečuškoj katedrali. U nedjelju navečer stigli se kućama umorno, ali duševno obogaćeno.

Ramona Štivić

BIKE

Hrvatska samouprava grada Bika Vas srdačno poziva na XVII. Hrvatski dan 3. augustuša, u subotu, početo od 17 uri na svetu mašu na hrvatskom jeziku. Glavni celebrant će biti dr. Anton Kolić, zlatomašnik, a mašu će oblikovati jačkarni zbor Zviranjak iz Prisike ter kantor, Prisičan Balaž Orban. Na kulturnom programu, na dvoru Kulturnoga doma, od 18 uri nastupaju HKD „Gradišće“ iz Petrovoga Sela, Jačkarni zbor Djurdjice iz Sambotela i Jačkarni zbor Danica iz Bika. Na Hrvatskom balu od 19.30 svira petroviski Pinka-band.

OGLAS

Hrvatska državna samouprava od 23. do 25. kolovoza 2019. godine organizira „CRO TOUR '19“, V. Biciklijadu.

Ovim putem pozivamo sve zainteresirane da se prijave kako bismo zajedno upoznali hrvatska naselja u Bačko-kiškunskoj županiji.

O podrobnome programu Biciklijade obavijestit ćemo vas nakon vaše prijave.

Prijaviti se možete do 1. kolovoza 2019.

e-poštom:

hrsamouprava@chello.hu

ili telefonom:

06 1/303-6094.

HRVATSKI ŽIDAN

Od 29. julija se začme 26. Peruška tabor katoličanske mladine na hodočasnom mjestu Peruške Marije u židanskoj lozi. Ljetos jur nova peljačica rikta kamp, u osobi Mirjane Šteiner, ka je zato obećala da sve ide po prethodnoj praksi i scenariju. Izleti, druženja, skupne maše i molitve, športska naticanja, djelaonice i još čuda-česa zanimljivoga čeka najavljenike ki će onda 4. augustuša, na svetak Snizne Marije svetom mašom zahvalnicom dati zbogom taboru i tovarušem.

KOZAR

U organizaciji Seoske samouprave te uz potporu Hrvatske i Njemačke samouprave, 29. lipnja priređen je Dan sela i Festival kuhanja sarma. Cjelodnevni programi čekali su sve zainteresirane. U prijepodnevnom satima kod seoskoga nogometnog igrališta postavljen je vijenac sjećanja kod spomen-ploče Antuna Crnkovića, nekadašnjega predsjednika mjesnoga nogometnog kluba, a u poslijepodnevnom sadržajima sve do kasnih noćnih sati našlo se za svakoga ponešto.

Misa za domovinu

U Pečuhu je povodom Dana državnosti Republike Hrvatske, u organizaciji Generalnog konzulata Republike Hrvatske i konzula Drage Horvata, 30. lipnja održana misa za domovinu. Ona je održana u sklopu redovitoga mjesečnog misnog slavlja na hrvatskom jeziku koje se priređuje u crkvi svete Elizabete, čiji je župnik Franjo Pavleković, Hrvat iz Novoga Sela.

Svetu je misu predvodio župnik Ludbreške župe Josip Đurkan uz pjevanje ludbreškoga crkvenog zbora i donjomiholjački Zbor svete Cecilije. Potom je ispred crkve izveden folklorni program uz nastup donjomiholjačkog KUD-a „Matija Gubec“. Slijedilo je druženje u dvorištu župnoga dvora čiji su domaćini bili Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe i Generalni konzulat.

Branka Pavić Blažetin